

Kartläggning av nuläge genom modellen 5P

I början av ett förbättringsarbete är det viktigt att göra en kartläggning av nuläget. Kartläggningen gör att ni i förbättringsteamet blir mer insatta i er verksamhet och hur den fungerar. Den ger er också en gemensam bild att utgå ifrån i det fortsatta arbetet.

Denna typ av kartläggning kallas 5P. De 5 P:na kommer från engelskans Purpose, Patients, Professionals, Processes and Patterns, vilket på svenska blir syfte, patienter, personal, processer och mönster. Kartläggningen görs utifrån dessa fem områden. Metoden är ursprungligen framtagen av Dartmouth Institute.

När ska verktyget användas?

När ni påbörjar ett förbättringsarbete är första steget att göra en kartläggning. Ni behöver inte veta vad ni ska förbättra i det här skedet, eftersom kartläggningen kan användas för att ge insikt om *var* i er verksamhet förbättringar behövs. Men om ni redan vet vad ni vill förbättra kan det ingå i kartläggningen att samla in mer statistik inom det området, från kvalitetsregister, rapporter, revisioner eller andra datakällor.

Hur gör man?

Kartläggningen görs utifrån fem områden: syfte, patienter, personal, processer och mönster. I steg 1 och 2 kan ni hjälpas åt genom att fördela uppgiften att ta fram information mellan er i förbättringsteamet. Ni kan till exempel ta fram information om ett område per möte. Ett annat alternativ är att du som leder teamet tar fram initiala data och sedan ber teammedlemmarna om deras reflektioner och att bidra med mer information.

Steg 1.

Ta fram information om första P purpose/syftet med er verksamhet. Har ni någon syftesbeskrivning eller målbeskrivning? Diskutera i förbättringsteamet hur ni ser på syftet. Passar verksamhetens övergripande syfte ihop med er avdelnings eller enhets syfte? Känns syftet viktigt för er? Diskutera även vad era drivkrafter är och vad som gör att jobbet känns meningsfullt.

Steg 2.

Diskutera vad ni är nyfikna på att veta utifrån områdena patienter, personal, processer och mönster.

- Patienter – Hur ser er målgrupp ut? Vilka är de och vilka behov har de? Exempel på data att ta fram är ålder, kön, socioekonomisk status, diagnoser och nöjdhet. Vad är viktigt för dem? Använd gärna något av verktygen för samverkan, enkäter eller klagomål eller avvikelser.
- Personal – Hur ser personalgruppen ut? Det kan till exempel vara relevant att undersöka hur många som jobbar hos er, vilka yrkeskategorier som finns, hur personalen mår, vilka kompetenser de har, studenter eller timanställda.
- Processer – Hur ser era processer ut och hur fungerar de idag? Tydliggör er verksamhets övergripande processer, det vill säga de aktiviteter verksamheten regelbundet genomför och hur dessa aktiviteter hänger ihop, ledtider och tid som passerar mellan varje steg. Vilka andra verksamheter har ni koppling till?
- Mönster Hur utvärderar vi variationer i arbetet? Hur märker kunden att vi gör ett bra jobb? Hur synliggör vi data i vardagsarbetet?

Steg 3.

Samla er data i en PowerPoint-bild eller skriv ut på papper. Visualisera gärna er data med enkla diagram. Det underlättar för mottagarna att ta till sig informationen. Be om återkoppling. Vad är kollegorna nyfikna på? Vad tänker de? Tips! Sätt upp kartläggningen på en vägg eller anslagstavla och ha post-it-lappar tillgängliga så att alla kan bidra med sina tankar.

Steg 4.

Sammanfatta era lärdomar från kartläggningen. Hur hör de olika delarna ihop? Följer ni regelbundet upp syftet med verksamheten? Hur ser era resultat ut? Vad gör ni bra och vad kan ni göra bättre? Var i systemet verkar det finnas problem? Är det något som saknas? Det kan till exempel vara en yrkeskategori som patienter har behov av att träffa.

Steg 5.

Formulera ett mål för ert förbättringsarbete utifrån det ni har lärt er av kartläggningen.

Utmaning

Det kan vara en utmaning att hålla sig till nuläget och inte beskriva ett önske- eller bör-läge när man gör kartläggningen. Påminn varandra om att ni behöver förstå nuläget för att kunna hitta förbättringsområden att ta tag i framöver.